

Kuntalehti

23.3.
4/2016

**SOTEN
VALINNANVAPAAUS**
voi alkaa kokeilukunnissa

Tietosuoja ja resurssipula
**PAHENTAVAT
TYÖTTÖMYYTTÄ**

Kunta-alalla alkaa vääntö
TYÖAJAN LISÄÄMISESTÄ

ASUNNOT JA LIIKENNE

kuumentavat kehysriihtä

Jarmo Lindén: Raideliikenne edistää asuntorakentamista ja tiivistää yhdyskuntarakennetta

Veteraanien palvelupilotti työllistää pitkäaikaistyöttömiä

Sotainvalidien ja veteraaniperheiden avuksi työllistetään pitkäaikaistyöttömiä ja vajaatyökykyisiä. Pilottihankkeessa kehitetään vammaisjärjestöjen ja oppilaitosten yhteistyönä henkilökohtaisen avustajan koulutus koko Suomeen. Kuntaliitto kannustaa kuntia osallistumaan hankkeeseen.

EERO KARISTO

Avustajatoiminnassa tarkoitus on tarjota veteraaneille ja heidän puolisoilleen tai leskilleen apua jokapäiväisissä toiminnoissa. Samalla tarjotaan pitkään työttömänä olleille työnhakijoille paluutie työelämään.

Tavoite on auttaa hankkeeseen palkattuja avustajia kouluttautumaan ja työllistymään puhdistus-, kiinteistö- tai hoiva-alan tehtäviin.

Nyt menossa olevalla hankekaudella pilotoidaan vammaisjärjestöjen ja oppilaitosten yhteistyönä henkilökohtaisen avustajan koulutus koko Suomeen. Samalla tehdään yhteistyötä yritysten kanssa avustajien jatkotyöllistämiseksi, kertoo Sotainvalidien Veljesliiton avustustoiminnan projektijohtaja **Bija Kilgast**.

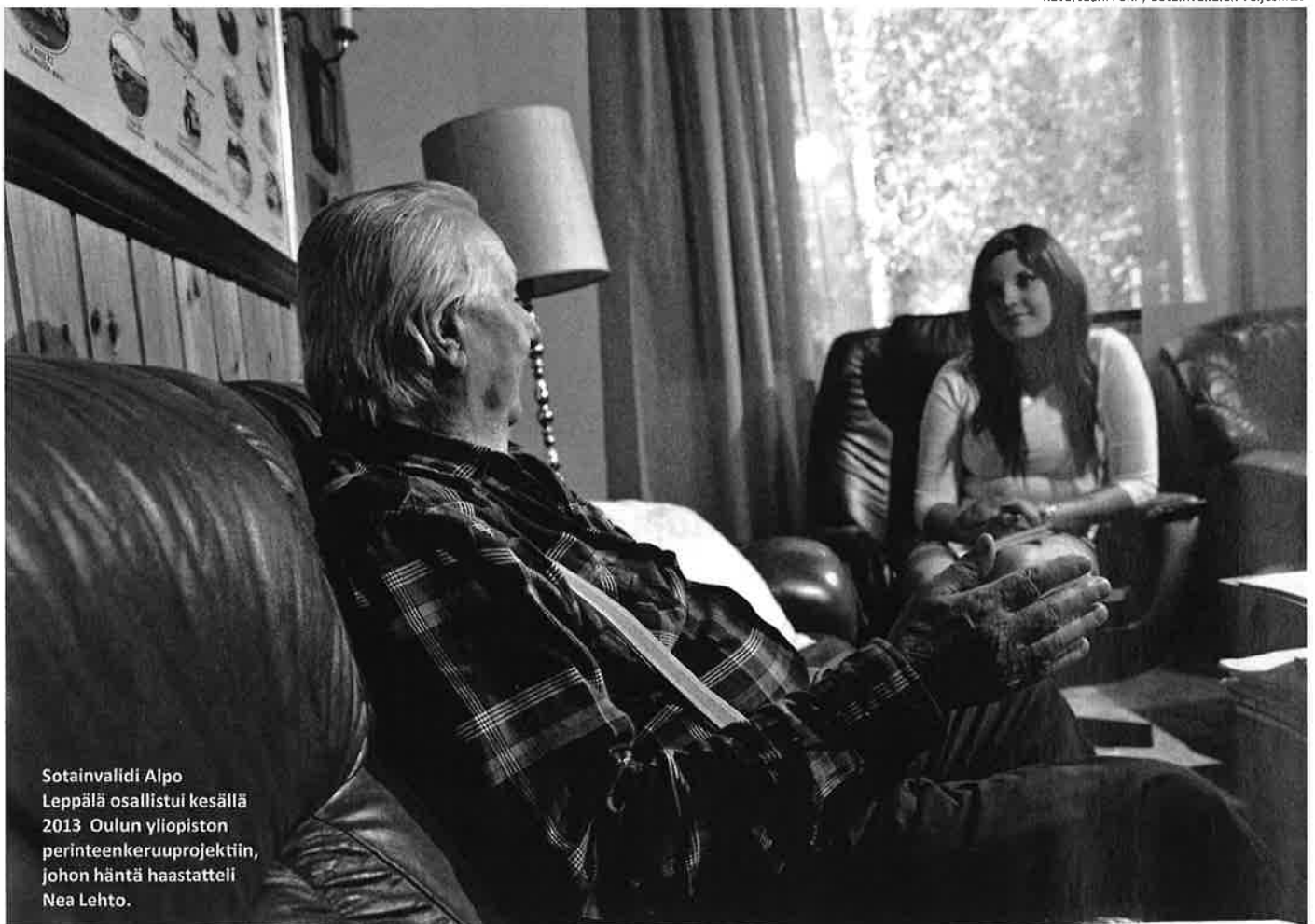
Toimintaa rahoittavat työvoimahallinto, kunnat, veteraanijärjestöt sekä palvelun käyttäjät asiakasmaksuina.

Valtion kriteerejä pidetään tiukkoina

Veteraanijärjestöissä ollaan tyytyväisiä kuntayhteistyöhön. Ongelmia nähdään työvoimamahallinnossa.

Yksi merkittävä ongelma toiminnan leviämässä on se, että liitto ei saa avustajatoimintaan työvoimaviranomaisilta tarpeeksi

Kuva: Jaani Föhr / Sotainvalidien Veljesliitto

Sotainvalidi Alpo Leppälä osallistui kesällä 2013 Oulun yliopiston perinteenkeruuprojektiin, johon häntä haastatteli Nea Lehto.

sopivia pitkäaikaistyöttömiä koulutettavaksi työhön.

- Usein löydämme ihmisiä enemmän puskaradion välityksellä, Kilgast kertoo.

Valtio säästää, minkä johdosta palkkatukirahat ovat myös vähissä. Valtion viranomaiset haluavat lyhyitä työjaksoja, mikä aiheuttaa omat vaikeutensa toiminnalle.

Kilgastin mukaan kriteerit palkkatuelle ovat myös turhan kovat. Mukaan pääsyyn vaaditaan jopa 800 päivän työttömyyttä, vaikka yksilön kannalta työllistyminen olisi helpompaa, jos työttömyysjakso ei olisi niin pitkä.

Laajempi apu kuin kunnan kotihoidolla

Kunnat hyötyvät toiminnasta, kun pitkäaikaistyöttömistä aiheutuvat sakkomaksut pienenevät ja toisaalta paineet sote-palveluja kohtaan kevenevät.

- Autamme jo nyt kuntia työllistämismittareiden hoidossa, mutta samalla autamme vanhustenhuoltoa ja erityisesti kotihoidon täydentämällä palveluita.

- Me teemme niitä tehtäviä joita kuntien kotihoidon ei voi enää tehdä, kuten siivoamme, laitamme ruokaa, autamme ulkoilussa ja ennen kaikkea meillä on aikaa asiakkaalle pääsääntöisesti 2,5 tuntia kerralla.

Tämä helpottaa vanhuksen mahdollisuuksia asua kotona mahdollisimman pitkään.

- Samalla pitkään työttömänä ollut kuntalainen saa mielekkään työn ja halutessaan meiltä uuteen ammattiin johtavan koulutuksen.

Tavoitteena on, että mahdollisimman moni avustaja koulutetaan työsuhteensa aikana tai sen päätyttyä. Työllistämismittareilla avustajat voivat koulutautua ja suorittaa ammatillisia tutkinnon osia tai kokonaisia tutkintoja. Tässä toiminnassa koulutetaan muun muassa henkilökohtaisia avustajia.

- Koulutusta on ajettu Opetushallituksen kanssa jo usean vuoden aikana yhdessä vammaisjärjestöjen kanssa. Nyt asia on lausuntokierroksella, Kilgast kertoo.

Kuntaliitossa nähdään paljon hyviä puolia

Kuntaliiton kehittämisspäällikkö **Erja Lindberg** kannustaa kuntia mukaan toimintaan.

- Tietysti kunnilla on erilaiset tilanteet, käytännöt ja tarpeet, mutta monille tällaisesta on hyötyä.

- Kuntaliiton intressissä on levittää hyviä käytäntöjä, ja tämä on sellainen.

Pitkäaikaistyöttömyys on laaja ongelma,

ja Sotainvalidien Veljesliiton malli on Lindbergin mukaan yksi hyvä mahdollisuus sen ratkaisemisessa.

- Malli on toiminut hyvin, ja sen soisi leviävän muuallekin kuin sotainvalidien avustamiseen. Väestö ikääntyy ja yhä enemmän tarvitaan tukea kotona asumiseen. Vastavasti malli sopii myös sairaiden ja vammaisten avustamiseen.

Työllistämisen taloudellinen hyöty kunnille ei rajoitu vain sakkomaksujen väheneemiseen, painottaa Lindberg:

- Pitkäaikaistyöttömyys aiheuttaa kerrannaisvaikutuksia, jotka vaikuttavat monin tavoin.

Hän korostaa hyötyä myös työllistettävälle, jonka paluu työmarkkinoille vaikeutuu työttömyyden pitkittyessä.

- Kyllä tämä on selvä win-win-tilanne.

Lindberg muistuttaa, että tällainen työ ei sovi kaikille, mutta kun mukaan on saatu tehtävään sopivia ihmisiä, jatkotyöllistymisenkin on sujunut hyvin.

Kuntiin tyytyväisiä, TE-hallinnossa ongelmia

Liiton kentältä kokoamien tietojen mukaan kuntayhteistyön tiiviysi vaihtelee aika paljon. Raporttien yleissävy on kuitenkin hyvin positiivinen.

Yhteistyötä on tehty erityisesti kotihoidon kanssa, on järjestetty tapaamisia, tietoa vaihdetaan.

Joissakin kunnissa liitto on aktiivinen osapuoli, joka pitää kuntaan yhteyttä. Jotkut kunnat kyselevät liiton palveluja kuntalaisille.

Osa kunnista antaa työhön taloudellista tukea, osa ei. Tukea annetaan eri tavoin, esimerkiksi palkkatukena tai tukena veteraanijärjestölle, joka käyttää tuen palkkakustannuksiin.

Sen sijaan yhteistyössä työvoimahallinnon kanssa kentällä nähdään paljon toivomisen varaa.

Sotainvalidien Veljesliitto teki yhdessä eri välityömarkkinatoimijoiden kanssa kyselyn toiminnan haasteista paikallistasolla. Palautte työvoimahallintoa kohtaan oli hyvin kriittinen.

”Puskaradio löytää avustajia paremmin kuin työllistämismittareita.

- Välillä tuntuu, että olemme eri puolella pöytää vaikka päätavoite on molemmilla sama eli ihmisen työllistäminen, kommentoi eräs vastaajista.

Suomen veteraaniliittojen valtuuskunta vetosi viime syksynä oikeus- ja työministeri **Jari Lindströmiin**, ps., työllistämishankkeen toteuttavan sotainvalidien ja veteraanien avustajatoiminnan turvaamiseksi.

Vetoomuksen mukaan yhdistysten palkkatukityöllistämisen mahdollisuudet heikentyivät oleellisesti viime vuonna. Palkkatukirahat loppuivat kesken ja toiminta joutui suuriin vaikeuksiin.

Suureksi haasteeksi veteraanijärjestöt katsovat työvoimahallinnon jatkuvat muutokset erityisesti palkkatuen myöntämisperusteissa ja maksatuksessa. ♦

FAKTAT

Veteraanien avustushanke

- 11 aluehanketta; aiemmin oli 16; kaksi yhdistyi, neljä ei saanut enää rahoitusta, mutta näistä kaksi jatkaa omarahoitteisesti.
- Noin 300 henkeä työllistetty samanaikaisesti.
- Yli 500 pitkäaikaistyöttömiä tai vajaatyökykyistä ollut mukana vuoden aikana.
- Noin 40 prosenttia avustajina työskennelleistä on siirtynyt eteenpäin eikä koskaan palannut TE-toimiston asiakkaaksi.
- Asiakastalouksia vuonna 2015 oli 6 108, joista kolmasosa sotaveteraaneja ja muut heidän leskiään.
- Työtunteja tehtiin vuonna 2015 yhteensä 220 965.
- Yhteensä 527 avustajasta vuonna 2015 naisia oli 472 ja miehiä 55.
- Suurin osa avustajista, 364, oli yli 40-vuotiaita, nuorempia 163; yli 56-vuotiaita oli 115 ja alle 25-vuotiaita 34.
- Yli 50-vuotiaita avustajista on yleensä ollut noin puolet.
- Työsuhteensa vuonna 2015 päättäneistä avustajista on työllistynyt, siirtynyt yrittäjäksi tai jatkaa opiskeluaan noin 44 prosenttia.